

Informativní poznámky k Evropské občanské iniciativě: Voda a sanitační zabezpečení jsou lidská práva!

Historie

V roce 2009 se Evropská federace odborových svazů veřejných služeb (EPSU) na svém kongresu rozhodla zahájit iniciativu zaměřenou na získání jednoho milionu podpisů podporujících stanovisko, že voda je lidské právo. Tato iniciativa zahrnuje mobilizaci pracujících a občanů k podpoře tohoto práva a proti negativním následkům liberalizace a zásad upřednostňujících hospodářskou soutěž, které v Evropské komisi a mezi evropskými vládami převládají. Evropské komise nakonec stanovila pravidla pro tuto Evropskou občanskou iniciativu v březnu 2011. Další podrobnosti o pravidlech viz <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/welcome?lg=cs>.

Organizace spojených národů uznala universální lidské právo na vodu a sanitační zabezpečení. Dne 28. července 2010 Valné shromáždění Organizace spojených národů výslovně uznalo ve své rezoluci č. 64/292 lidské právo na vodu a sanitační zabezpečení a uznalo, že čistá pitná voda a sanitační zabezpečení jsou klíčovými faktory při zajišťování všech lidských práv. Rezoluce vyzývá státy a mezinárodní organizace, aby zajistily finanční prostředky, a pomohly při vybudování kapacit a technologií s cílem zajistit zdravotně nezávadnou, čistou, přístupnou a cenově dostupnou pitnou vodu a sanitační zabezpečení pro všechny.

Všichni občané potřebují pitnou vodu a bezpečný sanitační systém. OSN uznala universální lidské právo na vodu a sanitační zabezpečení, ale mnoho lidí je z tohoto práva stále ještě vyloučeno. Toto právo musí být v Evropské unii všude zavedeno.

Co chceme

1. Zaručené služby týkající se vody a sanitační zabezpečení pro všechny v Evropské unii. Domníváme se, že Evropská unie musí zavést lidské právo na vodu do té míry, do jaké jsou služby zajišťující zásobování vodou a sanitační služby předmětem evropského práva (jako služby v obecném zájmu). Evropská unie musí prosazovat zavedení tohoto lidského práva na národní úrovni tím, že stanoví závazné cíle pro všechny členské státy, vedoucí k dosažení universálního pokrytí.
2. Nadřazenost lidských práv nad tržními zájmy: Žádná liberalizace služeb zajišťujících zásobování vodou. Chceme, aby Evropská unie změnila svůj postoj k této službě ze současného zaměření na hospodářskou soutěž na postoj považující za zásobování

Informativní poznámky
k Evropské občanské iniciativě:
Voda a sanitační zabezpečení jsou lidská práva!

vodou a sanitační zabezpečení za veřejnou službu a za lidské právo.

Voda je omezený přírodní zdroj a představuje základní veřejné dobro nezbytné pro život a zdraví. Voda má charakter přirozeného monopolu a musí být vyjmuta z pravidel vnitřního trhu.

3. Globální/universální přístup k vodě a sanitační zabezpečení pro všechny. Domníváme se, že Evropská unie musí zvýšit své úsilí o to, aby voda a sanitační zabezpečení mohly být využívány universálně. Evropská unie musí stanovit cíle a učinit z dosažení universálního (globálního) přístupu k vodě a sanitačnímu zabezpečení součástí své rozvojové politiky. Tak bude Evropská unie aktivně propagovat, že právo na vodu a sanitačnímu zabezpečení mají mít všichni.

Naše návrhy Evropské komisi na zavedení lidského práva na vodu a sanitační zabezpečení.

1. Uvádět lidské právo ve všech tiskových zprávách týkajících se vodního hospodářství a/nebo sanitačního zabezpečení.
2. Zaručit služby týkající se zásobování zdravotně nezávadnou a cenově dostupnou vodou a sanitačního zabezpečení všem obyvatelům členských států Evropské unie.
3. Upustit od přeměny služeb zásobování vodou v komerční služby tím, že voda nebude podléhat pravidlům vnitřního trhu. Toho lze dosáhnout závazkem Evropské komise:
 - Neliberalizovat služby zajišťující zásobování vodou a sanitační služby.
 - Nezahrnovat služby zajišťující zásobování vodou a sanitační služby do obchodních dohod jako např. CETA.
 - Podporovat partnerství mezi subjekty veřejného sektoru.
 - Zachovávat zásadu „voda není zboží“ uvedenou v Rámcové směrnici pro vodní politiku ve všech zásadách týkajících se vody.
 - Určit, že ochrana našeho vodního prostředí je nadřazena komerčním zásadám.
 - Iniciovat podpůrné programy pro lidi, kteří nemohou platit své účty za vodu, jejichž cílem bude zabránit jejímu odpojení
 - Zajistit, aby soukromé vodárenské společnosti zásobující vodou poskytovaly plné informace a otevřený přístup k jejich obchodním smlouvám (pro obchodní tajemství není v této veřejné službě místo).
 - Podporovat v souladu s rámcovou směrnicí o vodě občanskou angažovanost.
4. Zlepšit přístup k vodě a sanitačnímu zabezpečení na celém světě tím, že z dosažení universálního přístupu k vodě a sanitačnímu zabezpečení se učiní součástí zásad rozvoje Evropské unie a že se zvýší podíl ve vyhrazené Oficiální rozvojové pomoci určený na zlepšování služeb zajišťujících zásobování vodou a sanitačních služeb.
5. Podporovat partnerství mezi subjekty veřejného sektoru v oblasti služeb zajišťujících zásobování vodou, založené na neziskových principech a solidaritě mezi provozovateli služeb a pracovníky v různých zemích.

Informativní poznámky
k Evropské občanské iniciativě:
Voda a sanitační zabezpečení jsou lidská práva!

6. Začlenit do právní normy zásadu, že kontrola nad vodou a vodními zdroji musí zůstat ve veřejných rukou.
7. Podporovat veřejné vodárenské společnosti v EU a v dalších zemích, které nemají dostatek kapitálu, aby provedly rozšíření služeb zajišťující zásobování vodou a sanitární služeb pro chudé z vlastních zdrojů.
8. Podporovat a propagovat vodárenské společnosti, které investují určitou část svého ročního obrátu do partnerství provozovatelů služeb zajišťujících zásobování vodou v rozvojových zemích (a následovaly tak příklad Nizozemska a Francie).
9. Podporovat zavedení dobrovolného evropského systému výkonnostních ukazatelů veřejných podniků s cílem propagovat vysokou kvalitu služeb zajišťujících zásobování vodou.
10. Navrhnout kodex řízení vodárenských společností ve všech zemích EU.

Postup

Byl ustaven Výbor občanů, který je oficiálním představitelem této Evropské občanské iniciativy. Výbor musí mít minimálně 7 členů ze 7 různých evropských zemí. Náš Výbor má 34 zástupců z 27 zemí Evropské unie, ve kterých proběhne kampaň. Ve všech těchto zemích jsme ustavili národní skupiny pro vedení kampaně. Kromě toho proběhne kampaň i v jiných zemích jako je Turecko, Chorvatsko, Rusko a Norsko, což ukáže, že toto není pouze záležitost Evropské unie, ale celého světa.

Kampaň bude probíhat jak online, tak i na ulicích. Podpisy budou shromažďovány na webových stránkách kampaně www.right2water.eu i v papírové formě. Sbíráni podpisů začne, jakmile Evropská komise schválí naši Evropskou občanskou iniciativu. Svůj návrh předložíme 1. dubna 2012, což je první možný den pro předložení Evropské občanské iniciativy.

22. března 2012: Světový den vody; spuštění webových stránek www.right2water.eu

1. dubna 2012: Registrace/předložení Evropské občanské iniciativy

24.–25. dubna 2012: Předpokládané potvrzení registrace Evropskou komisí = první den sbírání podpisů! Doplňková akce na Výkonném výboru EPSU

Duben 2012 – duben 2013: Jeden rok na shromáždění jednoho milionu podpisů.

Spolupracující organizace

Kampaň bude probíhat jak online, tak v ulicích. Hledáme širokou škálu podpůrců z řad nevládních organizací, např. ekologických, sociálních či zabývajících se rozvojem, ale také organizací zaměřených na ženy, církvi a veřejných (vodárenských) společností. Budeme také hledat podporu napříč politickým spektrem a budeme hledat jednotlivce, kteří jsou „veřejně činnými osobami“, aby se stali propagátory naší kampaně tím, že budou veřejně dávat najevo svou podporu.

Stručný přehled procesů, kterými musejí organizátory projít, aby mohli představit tuto Evropskou občanskou iniciativu

- a) Cíl Iniciativy musí odpovídat rozsahu pravomocí Evropské komise navrhnout legislativu podle mezinárodních smluv a nesmí být očividně neopodstatněný nebo v rozporu s hodnotami Evropské unie.
- b) Organizátoři musí vytvořit výbory občanů, které budou mít alespoň sedm členů, a jmenovat jednoho zástupce a jednoho náhradníka jako kontaktní osoby. Musí být, stejně jako budoucí signatáři, občany Evropské unie, kteří mají právo volit v evropských volbách.
- c) Před zahájením sbírání podpisů musí organizátoři požádat o registraci Iniciativy u Komise, a to na standardním formuláři určeném pro tento účel. Pokud si to organizátoři přejí, k formuláři může být přiloženo zdůvodnění a právní text.
- d) Do dvou měsíců Komise Iniciativu buď zaregistruje, nebo ji odmítne, a bude organizátory informovat o důvodech a všech možných soudních i mimosoudních opravných prostředcích, které mají k dispozici.
- e) Velké množství podpisů musí být sesbíráno minimálně v sedmi členských státech. V každé zemi se musí počet podpisů rovnat počtu míst v Evropském parlamentu, která drží, vynásobeném 750.
- f) Při registraci a během schvalovacího procesu musí organizátoři deklarovat a zajistit naprostou transparentnost svých zdrojů financování.
- g) Podpisy je možné sbírat online nebo na papírových arších. Organizátoři si musí osvojit odlišné národní postupy při registraci a ověřování podpisů. Z 27 členských států 18 vyžaduje číslo občanského průkazu nebo pasu a podpis, devět nikoli.
- h) Lhůta pro shromáždění ověřených podpisů a splnění podmínek je omezena na 12 měsíců, poté jsou podpisy předloženy Komisi.
- i) Občanský výbor může předložit Iniciativu Komisi osobně „na odpovídající úrovni“ a dojde ke slyšení na půdě Evropského parlamentu. Do tří měsíců uveřejní Komise sdělení uvádějící její právní a politické závěry a důvody pro konání či nekonání.
- j) Organizátoři občanských iniciativ a příslušné orgány musí dodržovat pravidla ochrany údajů, která zajistí, že osobní údaje budou sesbírány pouze za účelem Iniciativy, nikoli z jiných důvodů, a že budou poté zničeny. Organizátoři jsou také povinni zaplatit pokuty za jakékoli jiné porušení předpisů, jako je např. použití falešných podpisů.

Legislativa NEDÁVÁ touto iniciativou občanům autentické zákonodárné právo, protože iniciativa není pro Komisi závazná. Dokonce, i když Evropská občanská iniciativa získá požadovaný počet podpisů a splní podmínky uvedené v předpisech, Komise přesto může Iniciativu odmítnout. Je nutné vnímat Evropskou občanskou iniciativu takovou, jaká je: jako nástroj, který umožní občanům přimět nejen Komisi, ale také média a širokou veřejnost, aby věnovaly pozornost určitému tématu, a podnítit tak o něm celoevropskou diskuzi.